

**PRZEDMIOTOWE
OCENIANIE
Z
WIEDZY
O SPOŁECZEŃSTWIE**

DO PODRĘCZNIKA
„DZIŚ I JUTRO”
WYD. NOWA ERA

DLA ODDZIAŁÓW GIMNAZJALNYCH
KLAS I-III
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1
W SIEDLCACH

I OBSZARY OCENIANIA:

1. Wiadomości (stopień rozumienia i zapamiętania nabytych informacji) oraz korelowanie ich z wiedzą wyniesioną z innych lekcji.
2. Umiejętności (udziału w dyskusji, selekcji problemów, formułowania sądów, obrony własnego zdania , argumentacji, zadawania pytań, wyciągania wniosków, a także korzystania i gromadzenia informacji z podręcznika, słowników, encyklopedii, prasy, tekstów źródłowych, Internetu).
3. Różne przejawy aktywności intelektualnej, w tym rozumienie tekstów i instrukcji, praca indywidualna i w zespole, sprawne wykonywanie powierzonych zadań.
4. Orientacja w bieżących wydarzeniach życia politycznego, społecznego i gospodarczego w Polsce i na świecie.
5. Obowiązkowość i systematyczność w pracy – np. staranne prowadzenie zeszytu, notatek, odrabianie prac domowych.

II SPOSOBY I FORMY OCENIANIA:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Projekty
5. Prace domowe
6. Analiza źródeł różnego typu.

IV SPRAWDZIANY (PRACE KLASOWE):

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian pisemny co najmniej 1 tydzień wcześniej.
2. Uczeń zobowiązany jest zaliczyć wszystkie przewidziane w danym semestrze sprawdziany.
3. Uczeń nieobecny na pracy pisemnej uzgadnia z nauczycielem termin i sposób jej zaliczenia. W przypadku niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
4. Termin oddania sprawdzianu wyznacza nauczyciel, ale nie może on przekroczyć 3 tygodni.
5. Sprawdzone prace pisemne są do wglądu dla ucznia i jego rodziców (opiekunów) u nauczyciela przedmiotu.

6. Skala procentowa oceniania prac pisemnych:

7. Ocena słowna	Ocena cyfrowa	Procent punktów
niedostateczny	1	27 % i poniżej
niedostateczny plus	1+	28-30%
dopuszczający minus	2-	31-37 %
dopuszczający	2	38-43 %
dopuszczający plus	2+	44-50 %
dostateczny minus	3-	51-58 %
dostateczny	3	59-67 %
dostateczny plus	3+	68-75 %
dobry minus	4-	76-80 %
dobry	4	81-85 %
dobry plus	4+	86-90 %
bardzo dobry minus	5-	91-93 %
bardzo dobry	5	94-95 %
bardzo dobry plus	5+	96-97 %
celujący minus	6-	98-99%
celujący	6	100% i powyżej

7. Uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu.

8. Uczeń poprawia daną ocenę tylko raz.

9. Ocenę celującą z pracy klasowej otrzymuje uczeń, który uzyskał co najmniej ocenę bardzo dobrą i wykazał się wiedzą wykraczającą poza materiał omawiany na lekcji.

V KARTKÓWKI

1. Kartkówki mogą być niezapowiedziane przez nauczyciela.

2. Na kartkówce należy spodziewać się kilku pytań dotyczących materiału z trzech ostatnich lekcji.

3. Kartkówka trwa nie dłużej niż 15 min. Uczeń może poprawić jedną kartkówkę w semestrze.

VI ODPOWIEDZI USTNE

1. Uczeń ma być przygotowany na każdej lekcji do udzielenia odpowiedzi ustnych. Obejmują one również 3 ostatnie lekcje.

2. Za odpowiedź będzie można uzyskać ocenę uzależnioną od prezentowanej przez ucznia wiedzy i umiejętności. Uczeń może poprawić jedną odpowiedź w semestrze.

3. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji 1 raz w ciągu półrocza (z wyjątkiem zapowiedzianych lekcji powtórzeniowych i zapowiedzianych kartkówek). Musi to zgłosić przed zajęciami. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w swoim terminarzu, nie ma to jednak wpływu na ocenę końcową.

4. Niezgłoszone przed lekcją nieprzygotowanie ucznia pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej.

VII KRYTERIA OCENIANIA Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Stopień niedostateczny (1)

Uczeń nie potrafi wyjaśnić najważniejszych terminów i zagadnień omówionych na lekcjach, nie jest w stanie wykonać najprostszyc zadań, nawet z pomocą nauczyciela. Nie interesuje się tematyką zajęć oraz nie współpracuje z grupą.

Stopień dopuszczający (2)

Uczeń potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić niektóre z terminów i zagadnień omówionych na lekcjach oraz wykonać najprostszyc zadania. Nie potrafi kojarzyć zagadnień. Posługuje się ubogim słownictwem. Popelnia liczne błędy językowe i składniowe. Nie unika współpracy z grupą, ale nie wykazuje w tym własnej inicjatywy. Uaktywnia się tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Stopień dostateczny (3)

Uczeń potrafi z pomocą nauczyciela wyjaśnić najważniejsze terminy i zagadnienia oraz wykonać typowe zadania o średnim stopniu trudności. Umie kojarzyć niektóre zagadnienia. Nie popelnia zbyt często błędów składniowych i językowych. Aktywnie współpracuje z grupą, czasami sam zgłasza się do odpowiedzi.

Stopień dobry (4)

Uczeń samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia, wykonując zadania złożone. Potrafi kojarzyć fakty, formułować własne opinie i wnioski. Dbą o styl wystąpienia. Aktywnie współpracuje z grupą i zachęca innych do aktywności. Często sam zgłasza się do odpowiedzi.

Stopień bardzo dobry (5)

Uczeń samodzielnie wyjaśnia najważniejsze terminy i zagadnienia, a także wątki poboczne omówionych tematów lekcyjnych – opanował więc pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych na III etapie edukacyjnym. Logicznie kojarzy fakty. Formułuje własne opinie i wnioski oraz potrafi przekonująco uzasadnić swoje zdanie. Posługuje się bogatym i poprawnym językiem, słowa artykułuje w sposób płynny i wyraźny. Troszczy się o styl wystąpienia. Aktywnie współpracuje z grupą, zachęca innych do aktywności i dba o dobrą jakość efektów pracy grupy. Wykazuje inicjatywę, nie będąc zachęcanym przez nauczyciela. Bierze aktywny udział w życiu klasy.

Stopień celujący (6)

Uczeń wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na stopień bardzo dobry, ale ponadto dysponuje wiedzą wykraczającą poza materiał obowiązkowy. Osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych (np. olimpiadach z wiedzy o społeczeństwie). Bierze czynny udział w życiu szkoły, wykazuje się aktywną i prospołeczną postawą, np. pomaga słabszym uczniom w nauce.

VIII ZAKŁADANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Rozdział I. Ja i moje otoczenie

Uczeń potrafi:

- wymienić elementy tożsamości,
- wyjaśnić terminy: samoocena, styl życia, autorytet,
- wymienić czynniki kształtujące styl życia,
- wskazać współczesne autorytety,

- omówić relacje między człowiekiem a społeczeństwem,
- wymienić różne metody porozumiewania się ludzi,
- prowadzić rozmowę w kulturalny sposób,
- występować publicznie, np. brać udział w dyskusji, debacie,
- wymienić kilka sposobów rozwiązywania konfliktów,
- prowadzić negocjacje,
- określić, dlaczego ludzie tworzą grupy społeczne,
- przedstawić podział grup społecznych,
- podać, do jakich grup społecznych należy,
- określić wzorce postępowania w różnych grupach społecznych,
- omówić podstawowe funkcje rodziny,
- przedstawić struktur szkoły,
- zaprezentować sylwetkę patrona szkoły,
- omówić prawa i obowiązki ucznia,
- podać sposoby uczestniczenia w życiu szkoły,
- wyjaśnić, jakie są podstawowe zasady i normy życia społecznego,
- wymienić czynniki, które wpływają na powstawanie pozytywnych więzi w społeczeństwie,
- wskazać granice tolerancji oraz sposoby reagowania na przejawy nietolerancji,
- wyjaśnić terminy: socjalizacja, rola społeczna.

Rozdział II. Naród i społeczeństwo

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: społeczność lokalna, mała ojczyzna, ojczyzna, naród, patriotyzm, społeczeństwo,
- wskazać więzi łączące mieszkańców danej społeczności lokalnej,
- omówić problemy występujące w społecznościach lokalnych,
- przedstawić symbole narodowe i okazywać im szacunek,
- wymienić mniejszości narodowe i etniczne występujące w Polsce oraz przysługujące im prawa,
- wskazać więzi łączące Polonię z państwem i narodem polskim,
- scharakteryzować współczesne formy patriotyzmu,
- wskazać różnice pomiędzy patriotyzmem a nacjonalizmem, szowinizmem i kosmopolityzmem,
- wyjaśnić znaczenie stereotypu w odniesieniu do

ras ludzkich, narodów, grup etnicznych,

- wymienić zalety uczestnictwa w tworzeniu kultury narodowej,
- przedstawić podział polskiego społeczeństwa na klasy,
- scharakteryzować problemy społeczne występujące w Polsce, np. rozwarstwienie społeczne.

Rozdział III. Państwo

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: monarchia, republika, autorytaryzm, totalitaryzm, demokracja, korupcja, biurokratyzacja, centralizacja,
- podać definicję państwa i jego funkcje,
- odróżnić obywatelstwo od narodowości,
- wymienić sposoby nabywania obywatelstwa,
- omówić różne rodzaje ustrojów politycznych,
- wymienić przykłady państw będących monarchiami i republikami,
- scharakteryzować współczesne ustroje totalitarne,
- rozpoznawać podstawowe zasady i wartości ustroju demokratycznego,
- omówić rodzaje demokracji,
- opisać różne tradycje demokratyczne,
- wskazać zalety i wady demokracji w odniesieniu do życia codziennego,
- określić miejsce jednostki w systemie demokratycznym,
- omówić patologie w funkcjonowaniu państwa demokratycznego,
- wyjaśnić, na czym polega i w czym przejawia się postawa obywatelska,
- przedstawić sylwetki wybitnych Polaków,
- wskazać formy udziału obywateli w życiu publicznym (w tym formy protestu),
- przedstawić podział organizacji pozarządowych,
- wskazać znaczenie i funkcje organizacji pozarządowych.

Rozdział IV. Mój udział w życiu gospodarczym

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić terminy: gospodarka, ekonomia, popyt, podaż, gwarancja, reklamacja,
- przedstawić historię pieniądza,
- omówić funkcje i znaczenie pieniądza,

- wymienić najważniejsze działy gospodarki,
- omówić różnice między gospodarką centralnie planowaną a gospodarką wolnorynkową,
- ułożyć budżet gospodarstwa domowego oraz podać jego strukturę,
- wymienić prawa przysługujące konsumentom,
- wskazać instytucje zajmujące się ochroną praw konsumentów,
- wyjaśnić, dlaczego istnieją podatki,
- wymienić podstawowe rodzaje podatków,
- opisać pojęcie, źródła i strukturę budżetu państwa,
- omówić zadania banku centralnego i banków komercyjnych,
- scharakteryzować funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych,
- wyjaśnić terminy: waluta, dochód narodowy, hoss, bess, wzrost gospodarczy, recesja, inflacja, PKB,
- przedstawić sposoby obliczania PKB,
- wskazać skutki kryzysu i ożywienia gospodarczego.

Rozdział I. System polityczny państwa polskiego

Uczeń potrafi:

- wskazać, jaka jest rola konstytucji w państwie demokratycznym,
- omówić prawa i obowiązki obywatela,
- wymienić najważniejsze zasady Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- scharakteryzować podstawowe kompetencje władzy ustawodawczej i wykonawczej,
- wskazać różnice pomiędzy ordynacją wyborczą do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
- podać uprawnienia parlamentu oraz sposób jego funkcjonowania,
- wyjaśnić procedury uchwalania ustaw w Polsce,
- omówić funkcje i uprawnienia prezydenta,
- opisać procedury powoływania i odwoływania rządu oraz jego najważniejsze zadania,
- wyjaśnić terminy: prawo, immunitet,
- przedstawić strukturę sądownictwa w Polsce,
- omówić różnice pomiędzy procesem sadowym, karnym a cywilnym,
- przedstawić podział administracji i wymienić jej zadania,

- omówić właściwe relacje pomiędzy urzędnikami i obywatelami,
- uzasadnić, dlaczego należy brać udział w wyborach,
- scharakteryzować zasady demokratycznych wyborów,
- wyjaśnić terminy: ordynacja wyborcza, prawica, lewica, centrum, opinia publiczna,
- omówić rolę partii politycznych we współczesnym świecie oraz różnice w ich programach,
- scharakteryzować polską scenę polityczną,
- opisać funkcje środków masowego przekazu,
- przedstawić znaczenie opinii publicznej i mediów, a także ich wpływ na działalność władz,
- samodzielnie korzystać z informacji przekazywanych przez różne media (prasę, radio, telewizję, Internet),
- wyjaśnić termin: społeczeństwo informacyjne,
- dokonywać oceny komunikatów medialnych,
- omówić granice wolności słowa i zagrożenia związane z mediami,
- scharakteryzować metody stosowane w reklamie,
- wskazać źródła informacji i sposoby ich zdobywania,
- odróżniać opinie i poglądy od faktów.

Rozdział II. Samorządna Rzeczpospolita

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić istotę i znaczenie samorządu terytorialnego,
- wymienić zadania własne i zlecone samorządu gminnego,
- wyjaśnić terminy: decentralizacja, zasada pomocniczości,
- omówić wybór, struktur i uprawnienia władz gminy i powiatu,
- przedstawić możliwości wpływania obywateli na życie gminy,
- opisać cechy dobrego radnego,
- podać rodzaje gmin i powiatów,
- wypełnić podstawowe druki urzędowe,
- scharakteryzować samorząd wojewódzki (struktura, uprawnienia),
- opisać korzyści wynikające z możliwości załatwiania spraw urzędowych przez Internet.

Rozdział III. Polska i Świat

Uczeń potrafi:

- przedstawić główne kierunki polskiej polityki

- zagranicznej i współpracy międzynarodowej,
- omówić genez' i etapy integracji europejskiej,
  - wskazać korzyści wynikające z przynależności Polski do Unii Europejskiej,
  - opisać działalność organizacji międzynarodowych i ról, jaka odgrywa w nich Polska,
  - przedstawić główne organy, cele i zasady działania ONZ, zwłaszcza UNESCO jako wyspecjalizowanej organizacji do spraw edukacji, kultury i nauki,
  - scharakteryzować źródła konfliktów międzynarodowych i sposoby walki z terroryzmem,
  - omówić problemy współczesnego Świata oraz podział na kraje bogate i biedne.

Rozdział IV. Moja przyszłość zawodowa

Uczeń potrafi:

- wymienić rodzaje szkół w Polsce i możliwości dalszego kształcenia,
- podać umiejętności niezbędne do wykonywania konkretnych zawodów,
- wskazać przyczyny mobilności zawodowej,
- scharakteryzować lokalny rynek pracy oraz możliwości pracy za granicą,
- zrozumieć przyczyny i skutki bezrobocia,
- podać formy opieki państwa nad bezrobotnymi,
- omówić procedury ubiegania się o pracę,
- napisać list motywacyjny i CV,
- przedstawić prawa przysługujące pracownikom oraz wymienić organizacje broniące tych praw,
- wymienić rodzaje spółek,
- podać procedury niezbędne do założenia własnej firmy,
- wymienić normy etyczne obowiązujące pracodawcę i pracownika,
- wskazać przykłady nieetycznych działań rynkowych, takie jak „szara strefa”, praca „na czarno”

Formy i metody dostosowania wymagań dla uczniów o obniżonym poziomie edukacyjnym.

1. Uczniowie z deficytem funkcji percepcyjno-motorycznych:

- oceniamy i zauważamy nawet najmniejsze osiągnięcia ucznia
- uczeń ma więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości

- stosujemy pytania naprowadzające podczas odpowiedzi ustnych i pisemnych
- wydłużamy limit czasowy podczas samodzielnych prac
- zmniejszamy liczbę zadań
- wykorzystujemy mapy, obrazy, plansze, tablice.

2. Uczniowie, u których stwierdzono wolniejsze tempo pracy:

- stosujemy krótsze zadania i zmniejszamy ich liczbę
- wydłużamy limit czasowy podczas prac samodzielnych
- przybliżamy treści o których uczeń ma mówić
- stosujemy pomocnicze pytania

3. Uczniowie z dysleksją rozwojową:

- indywidualizujemy kryteria prac pisemnych
- stosujemy proste jasne instrukcje, kilkakrotnie powtarzamy polecenia
- zmniejszamy liczbę zadań
- wzmacniamy pozytywne zachowania, zauważamy i oceniamy najmniejsze osiągnięcia
- wydłużamy limit czasowy podczas prac samodzielnych
- dajemy możliwość ustnego zaliczania sprawdzianów i kartkówek.

4. Uczniowie z deficytem funkcji wzrokowo-słuchowej:

- umożliwiamy uczniom siedzenie w pierwszej ławce
- wykorzystujemy obrazy, tabele, plansze, mapy
- kilkakrotnie powtarzamy jasne i proste instrukcje.
- dostarczamy potrzebne materiały

5. Uczniowie z wadą wymowy:

- umożliwiamy uczniom odpowiedzi ustne po zakończeniu lekcji
- istotnie ograniczamy głośne czytanie ucznia na lekcji
- wzmacniamy pozytywne zachowania, oceniamy, zauważamy drobne postępy w nauce.

6. Uczniowie z obniżoną pamięcią trwałą:

- unikamy „wyrywania” ucznia do odpowiedzi
- informujemy uczniów o terminie odpowiedzi ustnych i zakresie obowiązującego materiału
- pomagamy w redagowaniu planu pracy związanego z danym obszarem tematycznym
- stosujemy pytania dodatkowe podczas odpowiedzi ustnych
- dajemy więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości
- ograniczamy zakres materiału do jednorazowego opanowania
- wzmacniamy pozytywne zachowania, zauważamy najmniejsze postępy w nauce
- podejmujemy czynności prowadzące do utrwalenia niezbędnych wiadomości i umiejętności

7. Uczniowie z dysgrafią i dysortografią:

- dajemy możliwość odczytania pracy pisemnej
- uwzględniamy głównie wartości merytoryczne prac pisemnych, indywidualizujemy kryteria oceny
- wydłużamy limity czasowe przewidziane na opracowanie wypowiedzi pisemnych
- mobilizujemy do kontynuowania pracy samokształceniowej nad utrwalaniem reguł ortograficznych.